



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera**

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opervm ...

**Agobardus <Lugdunensis>**

**Parisiis, 1666**

Capvt IV. Ex Libro de Correptione & Gratia, ad praefatum Valentinum.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-14657**

## CAPVT IV.

Ex Libro de Correptione & Gratia, ad  
præfatum Valentinum.

## SENTENTIA I.

DOMINVS non solùm ostendit nobis à CAP. I.  
quo malo declinemus, & quod bonum  
faciamus, quod solum potest legis littera; ve-  
rùm etiam adjuvat nos, ut declinemus à ma-  
lo, & faciamus bonum, quod nullus potest  
sine spiritu gratiæ. Quæ si desit, ad hoc lex  
adeft, ut reos faciat, & occidat. Propter quod  
dicit Apostolus: *Littera occidit spiritus autem  
vivificat.* Qui ergo legitimè lege utitur, discit  
in ea bonum & malum; & non confidens in  
virtute sua, confugit ad Dei gratiam, qua præ-  
stante declinet à malo, & faciat bonum. Quis  
autem confugit ad gratiam, nisi cùm à Domi-  
no gressus hominis diriguntur, & viam ejus  
vollet? ac per hoc & desiderare auxilium gra-  
tiæ, initium gratiæ est, de quo ait ille: *Et di-*  
*xi, nunc cæpi. hæc est mutatio dexterae excelsi.*

*Psalm. 76.*

II. Liberum arbitrium & ad malum & ad  
bonum faciendum confitendum est nos habe-  
re. Sed in malo faciendo liber est quisque ju-  
stitiæ, servusque peccati; in bono autem liber  
esse nullus potest, nisi fuerit liberatus ab eo qui  
dixit: *Si vos filius liberaverit, tunc verè liberi*  
*eritis.* Nec ita ut cùm quisque fuerit à peccati

*Ibidem.*

*Ioan. 7.*

dominatione liberatus, jam non indigeat sui liberatoris auxilio; sed ita potius, ut ab illo audiens, *Sine me nihil potestis facere*, dicat et & ipse, *Adjutor meus esto, ne derelinquas me*, & cetera.

Ioan. 15.

Psal. 26.

CAP. II.

III. Non se fallant qui dicunt, Vt quid nobis prædicatur atque præcipitur ut declinemus à malo & faciamus bonum, si hoc nos non agimus, sed id velle & operari Deus operatur in nobis? Sed potius intelligant, si filij Dei sunt, spiritu Dei se agi, ut quod agendum est agant, & cum egerint, illi à quo aguntur gratias agant. Aguntur enim ut agant, non ut ipsi nihil agant. & ad hoc eis ostenditur quid agere debeant, ut quando id agunt sicut agendum est, id est, cum dilectione & delectatione iustitiae, suavitatem quam dedit Dominus, ut terra ejus daret fructum suum, accepisse se gaudeant; quando autem non agunt, sive omnino non faciendo, sive non ex caritate faciendo, orent ut quod nondum habent accipiant. Quid enim habebunt quod non accepturi sunt, aut quid habent, quod non acceperunt?

CAP. III.

1. Cor. 16.

1. Cor. 6.

1. Thess. 3.

IV. Doctores Ecclesiarum Apostoli omnia faciebant & præcipiebant quæ fierent, & corripiebant si non fierent, & orabant ut fierent. Præcepit Apostolus dicens: *Omnia vestra in caritate fiant*. Corripit dicens: *Iam quidem omnino delictum est in vobis, quia iudicia habetis vobiscum. Quare enim non magis iniquitatem patimini? quare non potius fraudamini? Sed vos iniquitatem facitis, & fraudatis, & hoc fratres. An nescitis quia iniusti regnum Dei non possidebunt? Audiamus & orantem: Vos autem, ut*

quit, *Dominus multiplicet, ut abundare faciat in caritate in invicem, & in omnes.* Præcipit ut habeatur caritas, corripit quia non habetur caritas, orat ut abundet caritas. O homo, in præceptione cognosce quid debeas habere. in correptione cognosce tuo te vitio non habere. in oratione cognosce unde accipias quod vis habere.

V. Quod vult pro se fieri qui corripitur non vult, & dicit, Ora potiùs pro me, ideo corripiendus est, ut faciat etiam ipse pro se. Dolor quippe ille, quo sibi displicet quando sentis correptionis aculeum, excitat cum in majoris orationis affectum, ut Deo miserante incremento caritatis adjutus, desinat agere pudenda & dolenda, & agat laudanda atque gratanda. CAP. V.

VI. Correptionis utilitas, quæ nunc major, nunc minor, pro peccatorum diversitate salubriter adhibetur, tunc est salubris, quando supernus medicus respicit. Non enim aliquid proficit, nisi cum fecit ut peccati sui quemque pœniteat. Et quis hoc dat, nisi qui respexit Apostolum Petrum negantem, & fecit flentem? Ibidem.

VII. Potest Deus quem vult etiam nullo homine corripiente corrigere, & ad dolorem salubrem pœnitentiæ occultissima & potentissima medicinæ suæ potestate perducere. Et sicut non est ab oratione cessandum pro eis quos corrigi volumus, etiamsi nullo hominum orante pro Petro, Dominus respexit eum, & fecit eum suum flere peccatum; ita non est negligenda correptio, quamvis Deus quos voluerit, etiam non correptos, faciat esse correctos. Ibidem.

Tunc autem correptione proficit homo, cum miseretur atque adjuvat qui facit quos voluerit etiam sine correptione proficere.

CAP. VI.

VIII. Corripiatur ergo [ origo ] damnabilis, ut ex dolore correptionis voluntas regenerationis oriatur, si tamen qui corripitur filius est promissionis, ut strepitu correptionis forissecus insonante, ac flagellante, Deus in illo intrinsecus occulta inspiratione operetur & velle. Si autem jam regeneratus & justificatus in malam vitam sua voluntate relabatur, certe iste non potest dicere, Non accepi, qui acceptam Dei gratiam suo in malum libero amisit arbitrio. Qui si correptione compunctus salubriter ingemit, & ad similia bona opera, vel etiam ad meliora convertitur, nempe hic apertissimè utilitas correptionis apparet. Sed per hominem correptio, sive ex caritate fit, sive non fit, tamen ut correpto profit, non nisi per Deum fit.

*Ibid.*

IX. Si dixerimus perseverantiam tam laudabilem tamque felicem sic esse hominis, ut ei non sit ex Deo, illud primitus evacuamus quod ait Dominus Petro: *Rogavi pro te ne deficiat fides tua.* Quid enim ei rogavit, nisi perseverantiam usque in finem? Quæ profectò si ab homine homini esset, à Deo poscenda non esset. Deinde cum dicat Apostolus, *Oramus autem ad Deum ne quid faciatis mali*, proculdubio perseverantiam eis orat ad Deum. Neque enim nihil mali facit qui bonum deserit, & à quo declinare non debet, inclinatur in malum non perseverans in bono.

Luc. 27.

2. Cor. 13.

CAP. VII.

X. Electi sunt, qui secundum propositum

vocati sunt. Propositum autem, non suum, sed Dei. de quo alibi dicit: *Ut secundum electionem Rom. 9. propositum Dei maneret, non ex operibus sed ex vocante dictum est ei, quia major serviet minori.* & alibi: *Non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum & gratiam.* 2. Tim. 1.

XI. Multi vocati, pauci electi. Quicumque enim electi, sine dubio etiam vocati; non autem quicumque vocati, consequenter electi. Illi ergo electi, ut sæpe dictum est, qui secundum propositum vocati, qui etiam sunt prædestinati atque præsciti. *ibid.*

XII. Si nos de Scripturis sanctis nosse potuimus sanctos angelos jam nullos esse casuros, quanto magis hoc ipsi revelata sibi sublimiùs veritate noverunt? Nobis quippe beata sine fine vita promissa est, & æqualitas angelorum. Ex qua promissione certi sumus, cum ad illam vitam post iudicium venerimus, non inde nos esse lapsuros. Quod si de seipsis angeli nesciunt, non æquales sed beatiores erimus. Veritas autem nobis eorum promisit æqualitatem. Certum est igitur hoc eos nosse per speciem, quod nos per fidem, nullam scilicet ruinam cuiusquam sancti angeli jam futuram. CAP. XII.

XIII. Dei unigenitus filius, æqualis patri & coæternus, pro nobis homo factus, & sine ullo vel originali, vel proprio peccato, ab hominibus peccatoribus crucifixus. Qui quamvis die tertio resurrexit nunquam moriturus ulterius, pertulit tamen pro mortalibus mortem, qui mortuis præstitit vitam, ut redempti ejus sanguine, tanto ac tali pignore accepto dicerent: *Si Deus pro nobis, quis contra nos? qui proprio si-* Rom. 5.

lio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit eum; quomodo non & cum illo omnia nobis donavit?

*Ibidem.*

XIV. Deus naturam nostram, id est, animam rationalem, carnemque hominis Christus suscepit, susceptione singulariter mirabili, vel mirabiliter singulari, ut nullis justitiæ suæ præcedentibus meritis, filius Dei sic esset ab initio quo esse homo cœpisset, ut ipse & Verbum, quod sine initio est, una persona esset. Neque enim quisquam tanta rei hujus & fidei cœcus est ignorantia, ut audeat dicere, quamvis de Spiritu sancto & virgine Maria filium hominis natum, per liberum tamen arbitrium bene vivendo, & sine peccato bona opera faciendo meruisse ut esset Dei filius, resistente Evangelio atque dicente: *Verbum caro factum est.* Nam ubi hoc factum est, nisi in utero virginali, unde fuit initium hominis Christi? Itémque Virgini requirenti quomodo fieret quod ei per angelum annuntiabatur, angelus respondit: *Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi. Propterea quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei.* Propterea, inquit, non propter opera, quæ nondum nati utique nulla sunt, sed propterea quia Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi, quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei. Ista nativitas profectò gratuita conjunxit in unitatem personæ hominem Deo, carnem Verbo. Istam nativitatem bona opera secuta sunt, non bona opera meruerunt. Neque enim metuendum erat, ne isto ineffabili modo in unitatem personæ à Verbo Deo natus

*1. JOH. 1.*

*LUC. 1.*

ra humana suscepta , per liberum voluntatis peccaret arbitrium , cùm ipsa susceptio talis esset , ut natura hominis à Deo ita suscepti , nullum in se motum malæ voluntatis admitteret. Per hunc mediatorem Deus ostendit , eos quos ejus sanguine redimit facere se ex malis deinceps in æternum bonos. Quem sic suscepit , ut nunquam esset malus , nec ex malo factus semper esset bonus.

XV. Nec ipsum Deus esse voluit sine sua gratia, quem reliquit in ejus libero arbitrio. quoniam liberum arbitrium ad malum sufficit, ad bonum autem parum est, nisi adjuvetur ab omnipotenti bono. Quod adjutorium si homo ille per liberum non deseruisset arbitrium, semper esset bonus. Hæc est prima gratia, quæ data est primo Adam: sed hac potentior est in secundo Adam. Prima est enim, qua fit ut habeat homo justitiam, si velit. Secunda ergo plus potest, qua etiam fit ut velit, & tantum velit, tantoque ardore diligat, ut carnis voluntatem contraria concupiscentem voluntate spiritus vincat. Nec illa quidem parva erat, quæ demonstrata est etiam potentia liberi arbitrij. quoniam sic adjuvabatur, ut sine hoc adjutorio in bono non maneret, sed hoc adjutorium, si vellet, desereret. Hæc autem tantò major est, ut parum sit homini per illam reparare perditam libertatem, parum sit denique non posse sine illa vel apprehendere bonum, vel permanere in bono, si velit, nisi etiam efficiatur ut velit. Tunc ergo dederat Deus homini bonam voluntatem. in illa quippe eum fecerat qui fecerat rectum. dederat adjutorium, sine *Ibidem.*

quo in ea non posset permanere si vellet, ut autem vellet in ejus libero reliquit arbitrio. Sed quia noluit permanere, profectò ejus est culpa cujus meritum fuisset si permanere voluisset; sicut fecerunt angeli sancti, qui cadentibus aliis per liberum arbitrium, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi, & hujus mansionis debitam mercedem recipere meruerunt. tantam scilicet beatitudinis plenitudinem, qua eis certissimum sit semper se in illa esse mansuros. Si autem hoc adjutorium vel angelo, vel homini, cum primum facti sunt, defuisset, quoniam non talis natura facta erat, ut sine divino adjutorio posset manere si vellet, non utique sua culpa cecidissent. Adjutorium quippe defuisset, sine quo manere non possent. Nunc autem quibus deest tale adjutorium, jam pœna peccati est: quibus autem datur, secundùm gratiam datur, non secundùm debitum. & tantò ampliùs datur per Iesum Christum Dominum nostrum, quibus id dare Deo placuit, ut non solùm adsit, sine quo permanere non possumus. etiamsi velimus, verùm etiam tantum ac tale sit ut velimus. Fit quippe in nobis per hanc Dei gratiam in bono recipiendo & perseveranter tenendo, non solùm posse quod volumus, verùm etiam velle quod possumus.

CAP. XII.

XVI. Prima libertas voluntatis erat, posse non peccare: novissima erit multò major, non posse peccare. Prima immortalitas erat, posse non mori: novissima erit multò major, non posse mori. Prima erat perseverantiæ potestas, bonum posse non deserere: novissima erit perseverantiæ felicitas, bonum non posse

deserere. Numquid quia erunt bona novissima potiora atque meliora, ideo fuerunt illa prima vel nulla vel parva?

XVII. Cùm homines per correptionem in CAP. XIV. viam iustitiæ seu veniunt, seu revertuntur, quis operatur in cordibus eorum salutem, nisi ille qui quolibet plantante & rigante, & quolibet in agris vel arbusculis operante, dat incrementum Deus?

XVIII. Nec gratia prohibet correptionem, CAP. XVI; nec correptio negat gratiam. Et ideo sic est præcipienda iustitia, ut à Deo gratia, qua id quod præcipitur fiat, fidei oratione poscatur; & hoc utrumque ita faciendum est, ut neque iusta correptio negligatur. Omnia verò hæc cum caritate fiant, quoniam caritas nec facit peccatum, & cooperit multitudinem peccatorum.

XIX. Nemo habet de suo nisi mendacium & peccatum. Si quid autem habet homo veritatis atque iustitiæ, ab illo fonte est quem debemus sitire in hac eremo, ut ex eo quasi guttis quibusdam inrorati non deficiamus in via.

---

C A P V T V.

*Ex sermone \* LI. expositionis Evangelij \* LIII.  
secundùm Ioannem.*

S E N T E N T I A I.

**D** O M I N V M præscium futurorum per CAP. B. Prophetam prædixisse infidelitatem Iudæorum; prædixisse tamen, non fecisse. Non